Elektronicznie podpisany przez:
Danuta Szczepańska
dnia 6 listopada 2026 r.

Uchwała Nr SO.9.4010.138.2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 6 listopada 2026 roku

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości spłaty przez Gminę Rawicz pożyczki długoterminowej na sfinansowanie planowanego deficytu.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 roku, w osobach:

Przewodnicząca: Danuta Szczepańska
Członkowie: Małgorzata Okrent
Marcin Wydmuch

działając na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 1447), po rozpoznaniu przedłożonego w dniu 13 października 2026 roku, przez Burmistrza Gminy Rawicz, wniosku o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki długoterminowej na sfinansowanie planowanego deficytu w wysokości 16.500.000,00 zł, wyraża

opinię pozytywną z zastrzeżeniem
*o możliwości spłaty pożyczki***.**

Uzasadnienie

Pismem z dnia 13 października 2026 r. Burmistrz Gminy Rawicz wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Rawicz pożyczki długoterminowej w kwocie 16.500.000,00 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu (zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Gminy Rawicz Nr XXXV/336/26 z dnia 12 października 2026 roku w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej).

Analizując zdolność Gminy Rawicz do wywiązania się z zobowiązań już zaciągniętych oraz planowanej do zaciągnięcia pożyczki, Skład Orzekający ustalił, co następuje.

W uchwale budżetowej na 2026 rok (wg stanu na dzień wydania opinii) zaplanowano dochody budżetu w wysokości 219.386.124,41 zł oraz wydatki budżetu w wysokości 301.372.284,57 zł. Planowany deficyt budżetu wynosi 81.986.160,16 zł i ma zostać sfinansowany przychodami z tytułu: niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, środków

lokat dokonanych w latach ubiegłych, wolnych środków, pożyczek, spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 3, 6, 7 i 8 ustawy o finansach publicznych.

W załączniku Nr 8 do uchwały budżetowej na 2026 r. (po zmianie wprowadzonej uchwałą Nr XXXV/334/26 z dnia 12 października 2026 roku) zaplanowano przychody budżetu w kwocie 85.438.925,16 zł, w tym z tytułu:

- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie – 26.262.719,36 zł,
- zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 16.500.000,00 zł,
- lokaty środków na okres wykraczający poza rok budżetowy (zamiast „*Przelewy dokonane z lokat z lat ubiegłych*” - § 954) w kwocie 41.296.967,80 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) w kwocie 711.238,00 zł,
- udzielonych pożyczek i kredytów (zamiast „*Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych*” - § 951) w kwocie 668.000,00 zł.

W załączniku nr 4 do ww. uchwały pn. „Plan przychodów i rozchodów budżetu”, błędnie zastosowano oznaczenie dla ww. paragrafów klasyfikacji przychodów wynikające z nowej klasyfikacji budżetowej określonej rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 582), co jest niezgodne z § 4 tego rozporządzenia, zgodnie z którym nową klasyfikację stosuje się po raz pierwszy do projektów uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego na rok 2027.

Natomiast rozchody budżetu ustalono w kwocie – 3.452.765,00 zł z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992).

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy na lata 2026-2034 (po zmianie wprowadzonej uchwałą Nr XXXV/335/26 z dnia 12 października 2026 r.) finasowanie deficytu planuje się przychodami z tytułu: kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych w kwocie 16.500.000,00 zł (poz. 4.1.1); nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w kwocie 711.238,00 zł (poz. 4.2.1); wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy w kwocie 22.809.954,36 zł (poz. 4.3.1); spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych w kwocie 41.964.967,80 zł (poz. 4.4.1).

Uchwałą Nr XXXV/334/26 z dnia 12 października 2026 r., Rada Miejska Gminy Rawicz wprowadziła zmiany do uchwały budżetowej na 2026 rok m.in. w zakresie przychodów budżetu (wprowadzono w § 952 przychody z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 16.500.000,00 zł). W uchwale budżetowej Gminy Rawicz na rok 2026 (po

zmianie wprowadzonej ww. uchwałą) w postanowieniach uchwały nie ustalono limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy.

Uchwałą Nr XXVI/224/25 z 17 grudnia 2025 r. Rada Miejska Gminy Rawicz w § 6 ustaliła limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w kwocie 5.000.000,00 zł. Natomiast w § 8 Rada upoważniła Burmistrza Gminy Rawicz do zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku budżetowego przejściowego deficytu budżetu do wysokości 5.000.000,00 zł.

Uchwałą Nr XXXV/336/26 z dnia 12 października 2026 r. Rada Miejska Gminy Rawicz postanowiła o zaciągnięciu pożyczki długoterminowej w kwocie 16.500.000,00 zł, którą w całości planuje przeznaczyć na sfinansowanie planowanego deficytu (§ 1 uchwały).

Uchwała Nr XXXV/334/26 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 12 października 2026 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2026, pomimo wprowadzenia do planu przychodów kwoty 16.500.000,00 zł z tytułu zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, nie przewiduje odpowiedniej zmiany postanowień uchwały budżetowej w zakresie limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek, co narusza przepis art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający przypomina, iż stosownie do przepisu art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych Rada Miejska Gminy Rawicz winna w uchwale budżetowej (lub w uchwale zmieniającej uchwałę budżetową) określić *limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90.* Natomiast z pkt 6a zawartego w art. 212 ust. 1 wspomnianej ustawy wynika, że uchwała budżetowa określa: *limit zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 6.*

Z przytoczonych wyżej przepisów wynika, że limit zobowiązań określany jest z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych i ewentualnie z tytułu zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, tzn. z tytułu przychodów zwrotnych. Obowiązek ten dotyczy również zobowiązań zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Tymczasem obowiązujący § 6 uchwały budżetowej określa limit zobowiązań wyłącznie z tytułu kredytów zaciąganych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu, w wysokości 5.000.000,00 zł. Limit ten nie obejmuje zatem pożyczki długoterminowej przeznaczonej na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu. Rada Miejska Gminy Rawicz, wprowadzając do uchwały budżetowej przychody z tytułu tej pożyczki, nie określiła jednocześnie wymaganego prawem limitu zobowiązań z tego tytułu.

Należy przy tym wskazać, że samo zaplanowanie przychodów z tytułu pożyczki w określonej wysokości, jak również podjęcie odrębnej uchwały w sprawie jej zaciągnięcia, nie zastępuje obowiązku ustalenia limitu zobowiązań w uchwale budżetowej. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych suma zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

W konsekwencji należy stwierdzić, że uchwała budżetowa na 2026 rok, po zmianie wprowadzonej uchwałą Nr XXXV/334/26 z dnia 12 października 2026 r., nie określa limitu zobowiązań umożliwiającego zaciągnięcie pożyczki długoterminowej w kwocie 16.500.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu. Stanowi to nieprawidłowość w świetle art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych i oznacza, że do czasu odpowiedniego dostosowania uchwały budżetowej nie jest spełniony ustawowy warunek zaciągnięcia zobowiązania w tym zakresie, wynikający z art. 91 ust. 1 tej ustawy.

Wobec powyższego, Skład Orzekający czyni zastrzeżenie.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, uchwałą Nr 22.1055.2026 z dnia 4 listopada 2026 r., w odniesieniu do ww. nieprawidłowości wskazało na naruszenie prawa przy podejmowaniu uchwały Nr XXXV/334/26 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 12 października 2026 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2026.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z – „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2025 roku" zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 31.962.765,00 zł. Uwzględniając planowane do zaciągnięcia w 2026 roku zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 16.500.000,00 zł oraz spłatę już zaciągniętych zobowiązań w kwocie 3.452.765,00 zł planowane zadłużenie na koniec 2026 roku wyniesie 45.010.000,00 zł.

Na podstawie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2026-2034, (po zmianach dokonanych Uchwałą Nr XXXV/335/26 z dnia 12 października 2026 r.) oraz załączonej do wniosku symulacji spłaty pożyczki, Skład Orzekający ustalił, że relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach 2026-2034 kształtować się będzie następująco:

Rok	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń * przypadających na dany rok) (w %) [poz.8.1]	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń *, obliczony w oparciu wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) (w %) [poz. 8.3.1]

2026	2,67	14,81
2027	3,84	13,41
2028	4,23	13,24
2029	3,61	11,29
2030	3,49	11,30
2031	3,29	10,85
2032	3,77	10,36
2033	1,74	9,59
2034	1,41	9,94

Spłata pożyczki nastąpi w latach 2027-2034, przy czym odsetki będą opłacane od 2026 roku.

W oparciu o zamieszczone dane, Skład Orzekający wyraża opinię, że w latach 2026-2034 spłata zobowiązań Gminy Rawicz z tytułu rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami nie przekroczy relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Oceniając natomiast wpływ opiniowanej pożyczki na realizację zadań publicznych, Skład Orzekający uznał, że jej zaciągnięcie nie zagrozi realizacji zadań publicznych przez Gminę Rawicz w roku 2026 i latach następnych, pod warunkiem osiągnięcia – w poszczególnych latach – prognozowanych w uchwale budżetowej Gminy Rawicz na 2026 rok (po zmianach) oraz w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rawicz na lata 2026-2034 (po zmianach) dochodów, utrzymania planowanego poziomu wydatków (w szczególności wydatków bieżących, w tym na obsługę długu), a także przy założeniu osiągnięcia zakładanych nadwyżek dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Danuta Szczepańska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.